

Nadere wijziging van de Wet minimumloon en minimumvakantiebijslag, van een aantal sociale verzekeringswetten alsmede van enkele belastingwetten (coördinatie aanpassingssystemen en een daarmee verband houdende verhoging van de pensioen- en uitkeringsbedragen ingevolge de Algemene Ouderdomswet, de Algemene Weduwen- en Wezenwet en van de inkomensgrenzen ziekenfondsverzekering bejaarden, alsmede tijdelijke bevrozing Rijksbijdrage aan het Algemeen Ouderdomsfonds)

MEMORIE VAN ANTWOORD

(Ingezonden 14 december 1971.)

Nr. 7

Het verheugt de ondergetekenden, dat de leden van de commissie, behorende tot de fractie van de P.v.d.A. zich in grote lijnen met dit wetsontwerp konden verenigen, voor zover dit tot doel heeft de aanpassingssystemen van de Wet minimumloon en minimumvakantiebijslag en van een aantal sociale verzekeringswetten met elkaar te harmoniseren. In dit verband vroegen deze leden de Regering waarom in dit wetsontwerp niet wordt verzekerd, dat, indien gebruik zal worden gemaakt van de bevoegdheid („indien daartoe naar ons oordeel een bijzondere aanleiding bestaat”) verhogingen toe te passen bij algemene maatregel van bestuur (welke verhogingen bij de eerstvolgende aanpassing geacht worden niet te hebben plaatsgevonden), dit gebruik in alle gevallen op dezelfde wijze zal worden gemaakt.

Het gaat hier met name om artikel 14, lid 4 (nieuw) van de Wet minimumloon en minimumvakantiebijslag, artikel 9, lid 6, (nieuw) A.O.W., artikel 21, lid 6, (nieuw) A.W.W. en artikel 15, lid 5, (nieuw) W.A.O. Indien van deze bevoegdheden een ongelijk gebruik zou worden gemaakt, dan zou de beoogde coördinatie immers toch weer verloren gaan, zo vroegen deze leden.

De ondergetekenden mogen er in dit verband allereerst op wijzen, dat zij – met de S.E.R. – van oordeel zijn, dat van de mogelijkheid tot verhoging van het minimumloon en van de sociale verzekeringsuitkeringen, opgenomen in de door de leden van de commissie van de fractie van de P.v.d.A. bedoelde bepalingen, slechts in zeer uitzonderlijke omstandigheden gebruik zal moeten worden gemaakt. Zoals ook uit de memorie van toelichting op het onderhavige wetsontwerp blijkt (blz. 20, rechterkolom), delen zij het standpunt van de S.E.R. in deze, dat van de bedoelde mogelijkheid tot verhoging slechts gebruik zal moeten worden gemaakt bij zodanig grote loonstijgingen in een zo groot deel van het bedrijfsleven, dat het indexcijfer der lonen daardoor op korte termijn een ongebruikelijke grote stijging vertoont in het bijzonder als een dergelijke ontwikkeling zich zou voordoen kort nadat op grond van het indexcijfer per eind april resp. per eind oktober de omvang van de normale herziening is vastgesteld.

Mocht zich echter een dergelijke en niet dikwijls te verwachten uitzonderlijke situatie voordoen, dan zal in beginsel uiteraard op dezelfde wijze van deze – in de diverse wetten opgenomen – mogelijkheid gebruik worden gemaakt. De desbetreffende, nieuw voorgestelde bepalingen, met de zover mogelijk doorgevoerde gelijkheid van redactie versterken de grondslag van gelijk gebruik in gelijke mate. Evenwel zou het denkbaar *kunnen* zijn dat er zich omstandigheden voordoen, die een dergelijk gelijk gebruik minder wenselijk zouden maken. Wanneer bij voorbeeld – en dit heeft zich in het verleden ook voorgedaan – in het indexcijfer der lonen een stijging zou optreden als gevolg van een loonsverhoging, verband houdende met voor de werknemers toegenomen lasten voor de sociale verzekering, dan zou een gelijk gebruik tot gevolg hebben, dat de uitkeringsgerechtigden, die bepaalde sociale verzekeringspremies niet meer verschuldigd zijn, er ten opzichte van bij voorbeeld de minimumloontrekkers, die die premies wel verschuldigd zijn, relatief meer profijt van hebben.

Hoewel derhalve ook naar de mening van de ondergetekenden in beginsel van de onderwerpelijke bijzondere verhogings-

mogelijkheid een gelijk gebruik zal worden gemaakt, zijn zij van oordeel, dat het, juist omdat het hier gaat om bijzondere omstandigheden, waarvan te voren niet te zeggen valt welk karakter of welke oorzaak zij zullen vertonen, de voorkeur verdient het gelijke gebruik van die bepalingen niet in de wet te verankeren.

Voorts vroegen de hier aan het woord zijnde leden, of de Regering het ook niet verstandig zou vinden om bij deze gelegenheid tot een nauwkeurige coördinatie te komen van de hoogte van die sociale verzekeringsuitkeringen die praktisch ongeveer dezelfde hoogte hebben als het minimumloon. Zij dachten hierbij met name aan de minimumuitkering van de W.A.O. (bij 80 pct. of meer arbeidsongeschiktheid) en aan de minimumuitkering van de W.W. bij volledige werkloosheid. Zij zouden graag een overzicht hebben van de thans bestaande verschillen tussen deze laatste uitkeringen en het minimumloon (per week en per maand).

De ondergetekenden delen mede, dat bedoelde uitkeringen (rekening houdende met een optrekking van het minimumloon tot het indexcijfer der lonen per 31 oktober 1971) per 1 januari 1972 voor een gehuwde zonder kinderen zullen bedragen:

	Minimumloon		Min.uitk. W.A.O.		Min.uitk. W.W.	
	p.w.	p.m.	p.w.	p.m.	p.w.	p.m.
bruto	f 187,80	f 813,80	f 172,25	f 746,42	f 176,25	f 763,75
netto	141,77	614,16	140,15	607,32	135,75	588,25

Ter verduidelijking volgt hieronder de berekening van deze bedragen.

a. *Minimumloon per week bruto* f 187,80

af: 1. premie Z.F.W. .. 4,1 pct.
premie Z.W. 1,25 pct.
premie W.W. 0,50 pct.
premie W.A.O. .. 1,35 pct.

	7,20 pct. = f 13,52	
2. premie A.O.W./A.W.W.	21,11	
3. loonbelasting	11,40	<u>f 46,03</u>

per week netto f 141,77

per maand bruto f 813,80

af: 1. premie Z.F.W., Z.W., W.W. en
W.A.O. f 58,59

2. premie A.O.W./A.W.W. 91,50

3. loonbelasting

199,64

per maand netto f 614,16

b. *Minimumuitkering W.A.O.*

W.A.O. minimumdagloon f 45,65

Bruto uitkering per dag

$$\frac{80}{100} \times \frac{100}{106} \times f 45,65 = f 34,45$$

af: 1. premie Z.F.W.: 4,1 pct. van
f 34,45 - f 4,20 invaliditeits-
aftrek f 1,24

2. premie A.O.W./A.W.W. 3,69

3. loonbelasting

6,42

Netto per dag f 28,03

Per week

$$\text{Bruto } 5 \times f 34,45 = f 172,25$$

$$\text{Netto } 5 \times f 28,03 = f 140,15$$

Per maand

$$\text{Bruto } \frac{65}{3} \times f 34,45 = f 746,42$$

$$\text{Netto } \frac{65}{3} \times f 28,03 = f 607,32$$

c. *Minimumuitkering W.W.*

W.W. minimumdagloon f 46,71

Bruto uitkering per dag

$$\frac{80}{100} \times \frac{100}{106} \times f 46,71 = f 35,25$$

af: 1. premies Z.F.W., Z.W. en
W.A.O. f 2,27

2. premies A.O.W./A.W.W. 3,96

3. loonbelasting

8,10

Netto per dag f 27,15

Per week

$$\text{Bruto } 5 \times f 35,25 = f 176,25$$

$$\text{Netto } 5 \times f 27,15 = f 135,75$$

Per maand

$$\text{Bruto } \frac{65}{3} \times f 35,25 = f 763,75$$

$$\text{Netto } \frac{65}{3} \times f 27,15 = f 588,25$$

De ondergetekenden willen hierbij nog het volgende opmerken. Het minimumdagloon W.A.O. volgt thans de ontwikkeling van het indexcijfer der lonen en wel op dezelfde wijze als de overige daglonen ingevolge de W.A.O. Het minimumdagloon W.W. wordt telkens aangepast aan de ontwikkeling van het minimumloon en wel met ingang van dezelfde datum en met hetzelfde percentage als waarmede het minimumloon aan de loonontwikkeling wordt aangepast. Indien het onderhavige ontwerp van wet tot wet zal zijn verheven, zullen zowel de daglonen ingevolge de W.A.O. als het minimumloon op dezelfde datum (als regel per 1 januari en per 1 juli) aan de loonontwikkeling worden aangepast, waarbij tevens van hetzelfde indexcijfer der lonen gebruik wordt gemaakt. In feite zal dus na de totstandkoming als wet van het onderhavige wetsontwerp een coördinatie van de aanpassing van bedoelde uitkeringen zijn bereikt.

Voor wat een coördinatie van de bedragen zelf betreft, moge uit de vorenstaande berekeningen wel zijn gebleken, dat het hier om een niet eenvoudig vraagstuk gaat. Op de diverse brutobedragen worden immers verschillende inhoudingen toegepast. Zo wordt op het minimumdagloon ingevolge de W.A.O. geen premie ingevolge de Z.W., de W.W. en de W.A.O. ingehouden, terwijl over het minimumdagloon ingevolge de W.W. geen premie ingevolge die wet verschuldigd is. Voorts moet bij het minimumdagloon ingevolge de W.A.O. rekening worden gehouden met de invaliditeitsaftrek in het kader van de belastingen.

Alleen al uit het bovenstaande blijkt, dat het probleem, dat deze leden aan de orde stellen, zo complex is, dat het niet eenvoudig is, zeker niet bij dit wetsontwerp, de grondslagen te leggen voor een harmonisatie in uitkomsten op de verschillende terreinen, door deze leden genoemd.

Voorts zijn de ondergetekenden van oordeel, dat dit probleem dan bovendien in een breder verband zou moeten worden gezien. Zij denken hier bij voorbeeld aan de uitkeringen ingevolge de Algemene Bijstandswet. Naar de mening van de ondergetekenden zal in het beperkte kader van het onderwerpelijke wetsontwerp dan ook geen oplossing voor vraagstukken als deze gevonden kunnen worden.

De leden van de commissie, behorende tot de fractie van de P.v.d.A., hadden voorts grote bezwaren tegen de in artikel IV, onder F, voorgestelde bevrozing voor het jaar 1972 van de rijksbijdrage in het ouderdomsfonds. Naar hun mening zou dit bedrag veel meer moeten worden verhoogd. Ter motivering verwezen zij naar de debatten in de Tweede Kamer bij de behandeling van de A.W.B.Z. in 1967 en naar de bij die gelegenheid door de Tweede Kamer aangenomen motie-Van Leeuwen.

Zij achtten het wenselijk het door de Regering in artikel 23 A.O.W. voorgestelde bedrag van 191,9 mln. gulden met 95 mln. gulden te verhogen.

Naar de mening van dezelfde leden zou in dit wetsontwerp een verdergaande structurele verhoging van de A.O.W.-A.W.W. moeten worden voorzien dan door de regering wordt voorgesteld. Behalve de ruimte nodig voor de voorgestelde verhoging met 1 pct. is er, zijn deze leden goed ingelicht, nog enige premie ruimte in 1972. Ook omdat het toch wel moeilijk zal blijken dit wetsontwerp vóór 1 januari 1972 in het *Staatsblad* te krijgen (de late indiening is hiervan naar hun mening de hoofdoorzaak) zou misschien het tot stand brengen van de structurele verhoging van A.O.W.-A.W.W. op 1 april 1972 de voorkeur verdienen, die dan in totaal 3 pct. zou kunnen bedragen. De leden van de commissie behorende tot de P.v.d.A.-fractie waren er vóór, om door een verhoging van de rijksbijdrage in het Ouderdomsfonds met 95 mln. gulden op die datum een extra verhoging van de A.O.W./A.W.W.-uitkeringen met 2 pct. mogelijk maken, zodat de totale extra-verhoging dan op 5 pct. zou kunnen worden gebracht.

Dienaangaande mogen de ondergetekenden wijzen op de op 22 september 1971 tot de S.E.R. gerichte programmeringsadviesaanvraag omtrent hetgeen bij de kabinetsformatie inzake de sociale verzekeringen is overeengekomen. Het komt de ondergetekenden ongewenst voor om alvorens de S.E.R. hieromtrent advies heeft uitgebracht, reeds op één van de aan de S.E.R. voorgelegde punten – nl. de optrekking van de A.O.W.-pensioenen tot het niveau van het netto-minimumloon – een beslissing te nemen. De in het onderhavige wetsontwerp voorgestelde structurele verhoging van de A.O.W./A.W.W.-pensioenen met 1 pct. beoogt slechts mogelijk nadeel voor de gepensioneerden bij overgang op het nieuwe systeem op te heffen.

Ten aanzien van het voorstel van de leden van de commissie, behorende tot de fractie van de P.v.d.A. de rijksbijdrage in het Ouderdomsfonds voor het jaar 1972 met 95 mln. gulden te verhogen, ten einde de A.O.W./A.W.W.-pensioenen per 1 april 1972 met 2 pct. structureel te verhogen, mogen de ondergetekenden voorts nog opmerken, dat, gezien de huidige omstandigheden en budgettaire moeilijkheden, van een financiering van A.O.W./A.W.W.-verhogingen uit de algemene middelen geen sprake kan zijn.

Naar aanleiding van hetgeen de leden van de P.v.d.A.-fractie over de herziening van het minimumloon stelden, mogen de ondergetekenden opmerken, dat de aanpassingsmethodiek van het minimumloon, indien het wetsontwerp tot wet wordt verheven, zal worden gewijzigd in voor de laagstbetaalden gunstige zin. Het minimumloon zal dan systematisch met een geringere vertraging dan voorheen de loonontwikkeling in het bedrijfsleven volgen. Hierop heeft de Sociaal-Economische Raad in zijn advies ook gewezen.

Naar aanleiding van hetgeen deze leden naar voren brachten ter ondersteuning van hun voorstel tot het openen van de mogelijkheid om eenmaal per jaar de hoogte van het minimumloon structureel te herzien, merken de ondergetekenden het volgende op. Zij achten het wenselijk van tijd tot tijd te bezien of dit niveau in het licht van de sociaal-economische ontwikkeling herziening behoeft. Zij zijn evenwel van oordeel dat een periode van 3 jaar hiervoor een betere grondslag biedt dan een

periode van één jaar. Immers, de loonontwikkeling wordt gekenmerkt door zekere fluctuaties op korte termijn, welke zowel nivellerende als denivellerende kenmerken vertonen, althans kunnen vertonen. Zij mogen er overigens aan herinneren, dat een van de voornaamste motieven tot wettelijke regeling van het minimumloon is geweest de wens de vaststelling van het minimumloon uit de sfeer der jaarlijkse loonproblematiek te brengen. Inwilliging van het onderhavige voorstel zou de oude situatie op dit punt doen herleven. Indien over een periode van enkele jaren zou blijken, dat bepaalde wijzigingen in de loonstructuur welke voor dit punt van belang zijn, een meer duurzaam karakter hebben gekregen, kan zulks aanleiding vormen voor een structurele herziening.

De ondergetekenden achten in dit verband het bestaande mechanisme van artikel 14, 4e lid, (huidige wet) een toereikende voorziening. Ten einde te bereiken, dat een eventuele structurele herziening van het minimumloon in 1973 op een redelijk tijdstip in dat jaar tot stand zou komen, nemen zij zich voor om, vooruitlopend op de wettelijk voorgeschreven adviesaanvraag aan de S.E.R. in januari 1973, deze reeds in de loop van 1972 aan te kondigen, zodat het advies hierover spoedig na toezending van de officiële aanvraag zou kunnen worden uitgebracht.

Het verheugt de ondergetekenden, dat de leden van de commissie, behorende tot de fracties van de K.V.P., A.R.P. en C.H.U., tot hun genoegen hadden geconstateerd, dat de Regering in dit wetsontwerp het S.E.R.-advies van 21 mei 1971 heeft gevolgd.

Op blz. 19, rechterkolom van de memorie van toelichting – zo vervolgden deze leden – stelt de Regering voor de verhoging van de rijksbijdrage in het Algemeen Ouderdomsfonds op grond van de zgn. indexeringsbepalingen voor 1972 achterwege te laten.

Deze leden vroegen zich af wat de gevolgen zullen zijn van dit voorstel met betrekking tot de financiering van het A.O.W.-fonds en de premiestelling in latere jaren dan 1972.

De ondergetekenden mogen in dit verband mededelen, dat het effect van de „bevrozing” van de rijksbijdrage aan het A.O.W.-fonds over 1972 op de premie voor de A.O.W. voor latere jaren dan 1972 zeer gering zal zijn. Uitgerekend in een verhoging van het premiepercentage van de A.O.W., zal deze bevrozing ook voor toekomstige jaren slechts een premieverhoging vergen van enkele honderdsten van een procent (ca. 0.03).

Het stemt de ondergetekenden tot voldoening, dat de leden van de commissie, behorende tot de fractie van de V.V.D., de in dit wetsontwerp voorgestelde vereenvoudiging en coördinatie bij de indicering van de Sociale Verzekering toejuichten.

De hier aan het woord zijnde leden merkten daarbij wel op, dat ook nog na deze herziening er jaarlijkse en halfjaarlijkse herzieningen blijven bestaan. Hebben de bewindslieden overwogen of hier wel een verdere vereenvoudiging mogelijk is, zo informeerden zij.

De ondergetekenden mogen in dit verband opmerken, dat onderscheid moet worden gemaakt tussen enerzijds de uitkeringen, welke na invoering van het nieuwe systeem halfjaarlijks worden aangepast en anderzijds enkele toelatings-, premie- en inkomensgrenzen en Rijksbijdragen, welke jaarlijks worden bijgesteld. De ondergetekenden nemen aan, dat de hier aan het woord zijnde leden hierop doelen wanneer zij spreken van jaarlijkse en halfjaarlijkse herzieningen. Een verdere vereenvoudiging in die zin, dat of de uitkeringen slechts eenmaal per jaar zouden worden herzien, of de bedoelde grenzen en rijksbijdragen tweemaal per jaar zouden worden bijgesteld, verdient naar de mening van de ondergetekenden echter geen aanbeveling. Een jaarlijkse aanpassing van de uitkeringen zou betekenen, dat de uitkeringen een jaar bij de loonontwikkeling ten achter zouden lopen, hetgeen naar hun mening een onaanvaardbare achterstand zou betekenen. Een halfjaarlijkse aanpassing van de bedoelde grenzen en rijksbijdragen zou administratieve en technische moeilijkheden opleveren, zonder dat het belang dat daarmee gediend is, evenredig is aan de harmonisatiegedachte.

Bij de hier aan het woord zijnde leden van de commissie, behorende tot de fractie van de V.V.D., kwam de vraag op wat de invloed zal zijn van toepassing van lid 3 van artikel 9 nieuw van de Algemene Ouderdomswet (en de overeenkomstige bepalingen in de andere sociale verzekeringswetten). Wat betekent dit voor de Wet minimumloon?

De ondergetekenden delen dienaangaande mede, dat artikel 9, lid 3, nieuw, van de A.O.W. reeds vanaf de aanvang van deze wet is opgenomen.

De bedoeling van deze bepaling is, dat wanneer bepaalde omstandigheden het nemen van maatregelen in de loonsfeer noodzakelijk maken, terwijl die omstandigheden voor de gepensioneerden niet of niet in dezelfde mate aanwezig zijn, de mogelijkheid bestaat het effect van de genomen maatregel op de ontwikkeling van het loonindexcijfer te corrigeren. In het verleden is enige malen van deze mogelijkheid gebruik gemaakt in verband met compensaties in de loonsector naar aanleiding van verhoging van de premie A.O.W., huurcompensaties en looncompensatie in verband met de gestegen melkprijs. Dat deze bepaling niet in de Wet minimumloon en minimumvakantiebijslag is opgenomen, vindt zijn oorzaak in het feit, dat de minimumloontrekkers tot de loontrekkenden behoren, waarvoor de maatregelen in de loonsfeer getroffen worden.

Naar aanleiding van de vraag in dit verband door de hier aan het woord zijnde leden gesteld, of het nieuw voorgestelde derde lid van artikel 9 van de A.O.W. wel naast het nieuw voorgestelde zesde lid van dat artikel moet worden gehandhaafd, mogen de ondergetekenden het volgende opmerken.

Het bedoelde derde lid van artikel 9 van de A.O.W. biedt – onder de daar aangegeven omstandigheden – de mogelijkheid om bij een herziening per 1 januari of per 1 juli de pensioenen op een hoger of een lager bedrag vast te stellen dan de toepassing van het tweede lid van dat artikel tot uitkomst zou hebben gegeven. Toepassing van deze bepaling, die – zoals reeds eerder is opgemerkt – reeds van de aanvang af in de A.O.W. is opgenomen, brengt derhalve een blijvende structurele wijziging in de pensioenbedragen aan. Bij het voorgestelde zesde lid van artikel 9 van de A.O.W. is dit niet het geval. Daar gaat het om een tijdelijke toeslag, die echter komt te vervallen op het ogenblik, waarop de normale herziening per 1 januari of per 1 juli daarop volgende, plaatsvindt. Deze toeslag moet derhalve als het ware ingelopen worden.

Met betrekking tot de vraag van deze leden, welke zekerheid er voorts is, dat steeds lid 4 van artikel 14 Wet minimumloon en lid 6 van artikel 9 van de Algemene Ouderdomswet (en de overeenkomstige bepalingen in de andere sociale verzekeringswetten) gelijktijdig worden toegepast, mogen de ondergetekenden verwijzen naar hetgeen zij eerder in deze memorie naar aanleiding van een soortgelijke vraag van de leden van de commissie, behorende tot de fractie van de P.v.d.A., hebben geantwoord.

Voorts vroegen de hier aan het woord zijnde leden of in dat licht de bewindslieden mededelingen kunnen doen hoe vaak men in de afgelopen jaren van de systematiek van aanpassing in de verschillende wetten is afgeweken.

Ten aanzien van deze vraag kunnen de ondergetekenden opmerken dat van 1 januari 1969 af – structurele verhogingen, die bij de wet zijn gerealiseerd daargelaten – voor wat de sociale verzekeringsuitkeringen betreft tweemaal een verhoging bij wege van voorindexering is toegepast ten aanzien van de uitkeringen ingevolge de A.O.W. en de A.W.W. en wel per 1 januari 1969 met 5 pct. en per 1 januari 1971 met 2 pct.

Sinds de inwerkingtreding van de Wet op het minimumloon begin 1969 is tweemaal tussentijds aan het vierde lid van artikel 14 toepassing gegeven. Hierbij is uiteraard buiten beschouwing gelaten de vaststelling van het minimumloon per 23 februari 1969, welke diende om de door het College van Rijksbemiddelaars vastgestelde bedragen op wetsniveau vast te leggen, terwijl tevens de laatste herziening per 1 juli van dit jaar, welke verband hield met het vertragungseffect van de loonmaatregel op de totstandkoming van c.a.o.'s (overigens conform die maatregel) hier buiten beschouwing dient te blijven.

Het verheugt de ondergetekenden, dat de in het wetsontwerp opgenomen overgangsregelingen de instemming van de leden van de commissie, behorende tot de fractie van de V.V.D., hadden, evenals wijzigingen van mindere importantie, die bij de harmonisatie van de indicering tevens zijn opgenomen.

Wat de rijksbijdrage in het A.O.W.-fonds betreft, merken zij op, dat waar ook in de huidige systematiek van indicering sprake is, zij de wijziging van het aanpassingssysteem volgens de in het wetsontwerp beschreven geharmoniseerde methode logisch achten, zij namen echter het standpunt in, dat het systeem van de rijksbijdrage zelf de sociale verzekering minder doorzichtig maakt dan wenselijk is en dat deze zaak in een later stadium bij het afwegen van financieringsmogelijkheden en prioriteitstellingen opnieuw aan de orde dient te komen. Tegen de bevrozing voor het jaar 1972 hadden zij dan ook geen bezwaar.

De ondergetekenden mogen in dit verband opmerken, dat zij ervan uitgaan, dat de plaats van de rijksbijdragen in de financiering van de sociale verzekering mede zal worden betrokken in het onderzoek, dat onder auspiciën van de S.E.R. wordt uitgevoerd door een tweetal organisatiebureaus. Bij bedoeld onderzoek komt namelijk aan de orde de vereenvoudiging van de premieheffing en financiering van de sociale verzekering.

De leden van de commissie, behorende tot de S.G.P.-fractie, hadden met belangstelling kennis genomen van de onderhavige nadere wijziging van de Wet minimumloon en minimumvakantiebijslag, van een aantal sociale verzekeringswetten alsmede van enkele belastingwetten om te komen tot een coördinatie van de verschillende aanpassingssystemen.

Zij wilden voor het verdere volstaan met het maken van een enkele opmerking en daaraan gerelateerde vragen.

In verband met de mogelijkheid tot tussentijdse herziening verdient het naar het oordeel van de S.E.R. – en tevens van de betrokken bewindslieden – aanbeveling slechts een zodanig deel van een zeer grote loonstijging voor een tussentijdse verhoging in aanmerking te nemen, dat daardoor een onaanvaardbare achterstand van de uitkeringsgerechtigden en van de werknemers die het minimumloon ontvangen, wordt voorkomen. Naar aanleiding van het zojuist gememoreerde zouden de hier aan het woord zijnde leden van de bewindslieden willen vernemen wat in concreto onder een onaanvaardbare achterstand moet worden verstaan? Is het mogelijk om voor „een zodanig deel van een dergelijke loonstijging” een procentuele norm aan te geven?

Na een tussentijdse herziening – zo vervolgden de hier aan het woord zijnde leden – zal de feitelijke inkomsttoeneming op de normale herzieningsdatum geringer zijn dan overeenkomst met de stijging van het indexcijfer der lonen, zodat het niet is uitgesloten dat deze inkomststijging niet of nauwelijks voldoende zal zijn om een lastenstijging door belastingmaatregelen en herziening van premies van sociale verzekeringen op dat moment te compenseren.

Wanneer men daarbij nog in aanmerking neemt, dat een tussentijdse aanpassing van het minimumloon ongewenste repercussies op de loonverhoudingen kan hebben, zijn de bewindslieden dan niet van oordeel, zo vroegen deze leden, dat de marge tussen „een onaanvaardbare achterstand” en een op de eerstvolgende herzieningsdatum „inkomststijging van voldoende omvang” zo klein zal zijn, dat het effect van een tussentijdse herziening alleen maar nadelig kan zijn?

De ondergetekenden mogen naar aanleiding hiervan opmerken, dat zij er zich van bewust zijn, dat hantering van de mogelijkheid tot tussentijdse aanpassing een zorgvuldig en afgewogen beleid vergt. Zij zijn dan ook met de S.E.R. van mening, dat hiervan slechts bij uitzondering gebruik zal moeten worden gemaakt. Hierbij zal dan moeten worden gezocht naar een zeker evenwicht tussen de grootte van de tussentijdse verhoging en de verhoging op de eerstvolgende herzieningsdatum, zodat op laatstgenoemde datum toch nog een inkomststijging van voldoende omvang mogelijk zal zijn, zonder dat tussentijds een onaanvaardbare achterstand wordt opgelopen.

Hieruit blijkt wel, dat een algemene procentuele norm, als door deze leden bedoeld, bezwaarlijk kan worden aangegeven. Deze zal nl. per geval kunnen variëren met name in verband met een schatting van de nog optredende stijging van het indexcijfer der lonen per de laatste dag van de maand april of oktober, gelegen na de toepassing van de bijzondere verhogingsmogelijkheid.

Ten slotte ontving de commissie graag antwoord op de volgende vragen.

Indien de voorgestelde regeling niet op 1 januari a.s. in het *Staatsblad* is opgenomen, wat is dan de vroegst mogelijke datum – anders dan 1 januari a.s. – om deze regeling in werking te doen treden?

De ondergetekenden zouden in antwoord op deze vraag toch niet willen nalaten naar voren te brengen, dat zij de hoop blijven koesteren, dat het onderhavige wetsontwerp – ook al zou dit dan zijn door middel van het verlenen van terugwerkende kracht – in werking zal kunnen treden per 1 januari 1972.

Een omvorming van het wetsontwerp zodanig, dat de invoeringsdatum wordt verlegd naar een *zo vroeg mogelijke* datum na 1 januari 1972, is op zich zelf genomen een moeilijke zaak. Theoretisch valt uiteraard niet te ontkennen, dat het wetstechnisch mogelijk zou moeten zijn het wetsontwerp om te bouwen in verband met een latere ingangsdatum dan 1 januari 1972, liggende zo dicht mogelijk na die datum. Praktisch doet zich dan echter de moeilijkheid voor, dat de talrijke in het wetsontwerp opgenomen overgangsbepalingen, die allen op de inwerkingtreding per 1 januari 1972 zijn afgestemd, zouden moeten worden afgestemd op een latere zo spoedig mogelijk na 1 januari a.s. gelegen datum die juist – met name ook in verband met de tijd, die de behandeling van het wetsontwerp in het parlement zou vergen – moeilijk te bepalen valt. De ondergetekenden willen aan het vorenstaande echter wel toevoegen, dat naar de mening van de Regering aan de artikelen, welke de vaststelling van de rijksbijdragen voor 1972 in het Ouderdomsfonds en in het Algemeen Fonds Bijzondere Ziektekosten regelen, in ieder geval terugwerkende kracht tot 1 januari 1972 dient te worden verleend.

Ervan uitgaande, dat de voorgestelde regeling niet vóór 1 januari a.s. het *Staatsblad* zal hebben bereikt, wat is dan de laatstmogelijke datum hiervoor wil de regeling alsnog met ingang van 1 januari a.s. in werking kunnen treden, zo vroeg de commissie vervolgens.

De ondergetekenden merken in dit verband op, dat volgens het huidige systeem de sociale verzekeringsuitkeringen worden verhoogd, *zodra* het indexcijfer der lonen per ultimo van een maand een afwijking van 3 pct. heeft vertoond ten opzichte van het indexcijfer, waarop de laatste herziening was gebaseerd.

Zou het onderhavige wetsontwerp nog niet tot wet verheven zijn op het moment, waarop wederom een 3 pct.-afwijking van

het indexcijfer der lonen gebleken is, dan zou – op basis van de thans geldende bepalingen – wederom een verhoging geboden zijn. Dit zou echter betekenen, dat zich dan opnieuw de moeilijkheden zouden voordoen, in verband waarmede juist de in het wetsontwerp neergelegde coördinatie van de diverse aanpassingssystemen is voorgesteld.

Voor deze moeilijkheden moge worden verwezen naar het onder I van het algemeen deel van de memorie van toelichting op het onderhavige wetsontwerp gestelde.

De mogelijkheid van een bedoelde 3 pct.-afwijking zou zich voor het eerst *kunnen* voordoen, wanneer het indexcijfer der lonen per ultimo januari 1972 bekend wordt, hetgeen ca. medio februari 1972 het geval zal zijn.

Een en ander betekent, dat in ieder geval alle eventuele moeilijkheden worden voorkomen, wanneer het wetsontwerp voor ca. medio februari 1972 tot wet zal zijn verheven.

Hieraan mogen de ondergetekenden nog het volgende toevoegen.

In het wetsontwerp is voorgesteld de A.O.W.- en de A.W.W.-uitkeringen per 1 januari a.s. structureel met 1 pct. te verhogen. Deze structurele verhoging is – in overeenstemming met het advies van de S.E.R. – *gekoppeld* aan de invoering van het nieuwe aanpassingssysteem. Invoering van het nieuwe systeem op een latere datum dan per 1 januari 1972 zal derhalve naar de mening van de ondergetekenden ook een uitstel van deze structurele verhoging met zich brengen.

Ten slotte stelde de commissie de vraag wanneer de Minister van Sociale Zaken het advies van de S.E.R. inzake de programmering van de Sociale Verzekering verwacht. De eerste twee ondergetekenden is het tot hun spijt niet mogelijk enigszins nauwkeurig aan te geven wanneer bedoeld advies zal worden uitgebracht. Uiteraard is de Regering bereid om na de uitbrenging van bedoeld advies haar standpunt inzake de inhoud daarvan zo snel mogelijk te bepalen.

De Minister van Sociale Zaken,

BOERSMA.

De Staatssecretaris van Sociale Zaken,

RIETKERK.

*De Minister van Volksgezondheid
en Milieuhygiëne,*

L. B. J. STUYT.

De Staatssecretaris van Financiën,

W. SCHOLTEN.